

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Menenstraat (Wevelgem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017C36

Maart - Augustus 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert, Clara Thys
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	8
Deel 3: Bibliografie.....	9

FIGURENLIJST (2017C36)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2. Vastgestelde verontreiniging	7
Figuur 3: Projectgebied weergegeven met de controleboringen en aanduiding van beide types verharding (bron: Geopunt).	8

TABELLENLIJST (2017C36)

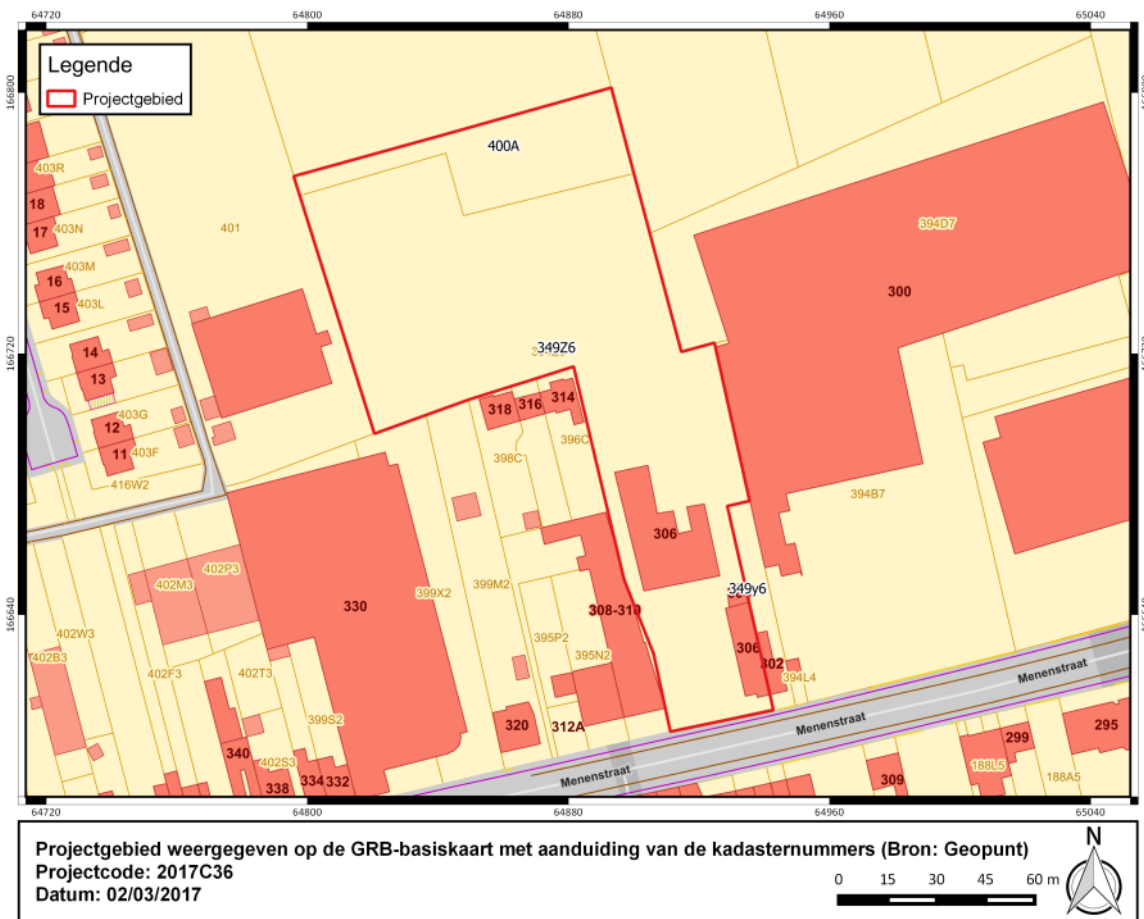
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Deva Interieur bvba Menenstraat 304-306 8560 Wevelgem	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wevelgem
	Deelgemeente	/
	Postcode	8560
	Adres	Menenstraat 304-306
	Toponiem	Menenstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 64713$ $Y_{\min} = 166584$ $X_{\max} = 65052$ $Y_{\max} = 166819$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Afd. 1, Sec. A, nummers 394y6, 394z6 en 400a Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van 2 bedrijfsloodsen en in tweede fase een appartementsgebouw op de percelen aan de Menenstraat te Wevelgem, ter hoogte van huisnummers 302-306. Het projectgebied is ca. 1,2ha groot en is bebouwd met enkele loodsen en een kantoorgebouw. Waar niet bebouwd is het terrein verhard, met betonplaten of een laag steenslag. Deze (noordelijke) verharding deed vroeger dienst als containerstockageplaats voor een afvalverwerkend bedrijf. De geplande ingrepen omvatten zo goed als de volledige oppervlakte van het terrein.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen op de noordelijke flank van de Leie, buiten de alluviale vlakte. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistocene eolische afzettingen bovenop fluviatiele afzettingen van het laat-Pleistoceen. Dit impliceert dat eventueel aanwezige archeologische resten zich direct onder de teelaarde zullen aftekenen. De bodemkaart geeft aan dat het zuidelijk deel van het terrein bebouwd is, waardoor geen informatie voor handen is van dit deel van het plangebied. In het noorden is een matig droge zandleembodem weergegeven. Op de topografische kaart, maar ook de militaire kaart uit 1917 is duidelijk te zien dat de noordelijke sector van het plangebied gelegen is op een kleine verhevenheid.

De historische en cartografische bronnen geven geen bebouwing weer op het plangebied. Het rurale karakter van het plangebied en haar omgeving wijzigt pas in de 20^e eeuw. Vanaf de jaren '70 is het terrein reeds over bijna de gehele oppervlakte verhard.

Op het plangebied zelf of in de directe omgeving zijn geen archeologische waarden gekend, dit valt niet te verwonderen gezien de ligging tussen 2 bewoningskernen waar bijgevolg nog maar weinig onderzoek is uitgevoerd. De gekende waarden in de ruime omgeving betreffen cartografische indicatoren maar anderzijds ook artefacten uit verschillende veldprospecties door Philippe Despriet.

Landschappelijk gezien is het archeologisch potentieel van het plangebied en omgeving aanzienlijk. Vooreerst is het gebied gelegen in een zogenaamde gradiëntsituatie waarbij het op een contactzone ligt tussen verschillende biotopen, waar optimaal geprofiteerd kan worden van een wijzigende seizoenaliteit en bijgevolg beschikbare biomassa. De relatief droge en vruchtbare gronden in nabijheid van de Leie, op een kleine verhevenheid, moeten echter ook een aanzienlijke aantrekkingskracht gehad hebben op de vroegste landbouwgemeenschappen in de regio.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor de geplande werken aan de Menenstraat te Wevelgem is verder archeologisch onderzoek niet aangewezen. De huidige toestand van het terrein vormt hiervoor het voornaamste argument.

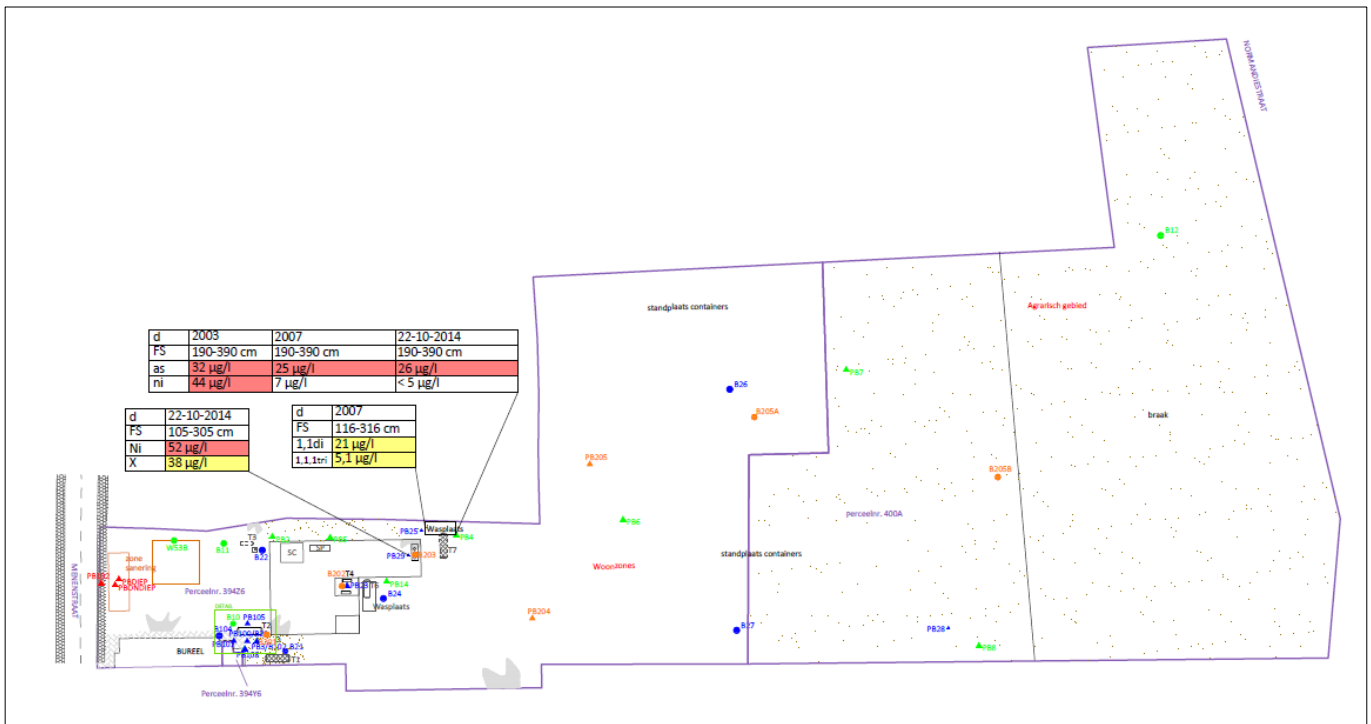
Om een beter inzicht te verwerven in de impact van de aanwezige verharding op het bodemarchief werden enkele controleboringen uitgevoerd in het noordelijke deel. Hieruit blijkt dat de aanwezige betonplaatverharding zich verder uitstrekt dan verwacht en dat in de zone met steenslagverharding op diepte van 10cm overgaat in een steenslagverharding met volledige bakstenen en grote stukken steenslag die relatief diep zijn ingereden. Om de impact ervan op het bodemarchief te evalueren werd met behulp van een graafmachine de verharding weggenomen en vervolgens manueel verder geboord. Hieruit blijkt dat, voorgaand de inrichting van het terrein, de teelaarde en een deel van de moederbodem werd afgegraven. Hoewel niet met zekerheid gesteld kan worden dat het terrein hierdoor volledig vrij is van archeologische resten kan wel met zekerheid gesteld worden dat de bewaringstoestand van eventueel aanwezig erfgoed pover zal zijn en dat er absoluut geen sprake kan zijn van eventueel aanwezige, bewaarde vondstenconcentraties.

Tevens werd in het kader van de bestemmingswijziging van het plangebied een Oriënterend Bodemonderzoek en Beschrijvend BodemOnderzoek (OBBO) uitgevoerd¹. Hieruit blijkt dat er op het terrein verschillende verhoogde waarden zijn waargenomen. Vooreerst is er de licht verhoogde concentratie zware metalen in de ondergrond, deze is naar alle waarschijnlijkheid niet afkomstig van de vroegere activiteiten maar van het puin dat gebruikt is bij de aanleg van de verharding. Dit puin in de ondergrond is naar alle waarschijnlijkheid eveneens verantwoordelijk voor de verhoogde waarden van benzo(a)pyreen. Eveneens werden licht verhoogde waarden van xyleen en chloorderivaten waargenomen in het grondwater.

De verontreiniging valt op de delen in twee delen. Enerzijds is er de vervuiling in de zuidelijke sector van het plangebied (xyleen en chloor) die in verband gebracht kan worden met de activiteiten in de voorbije decennia. Ook werden daar lokaal verontreiniging vastgesteld door de aanwezigheid van dieseltanks etc. Deze dieseltanks werden reeds verwijderd en de omliggende grond werd afgegraven.

Anderzijds is er de verontreiniging die door het bodemonderzoek in verband gebracht is met de aanwezige steenslag en puin dat is aangewend bij de aanleg van de verharding. Deze verontreiniging heeft doorheen de decennia zijn weg heeft gevonden naar de ondergrond en het grondwater.

¹ OBBO-rapport d.d. 7/10/2016, Ref. ABSRE16260, niet technische samenvatting

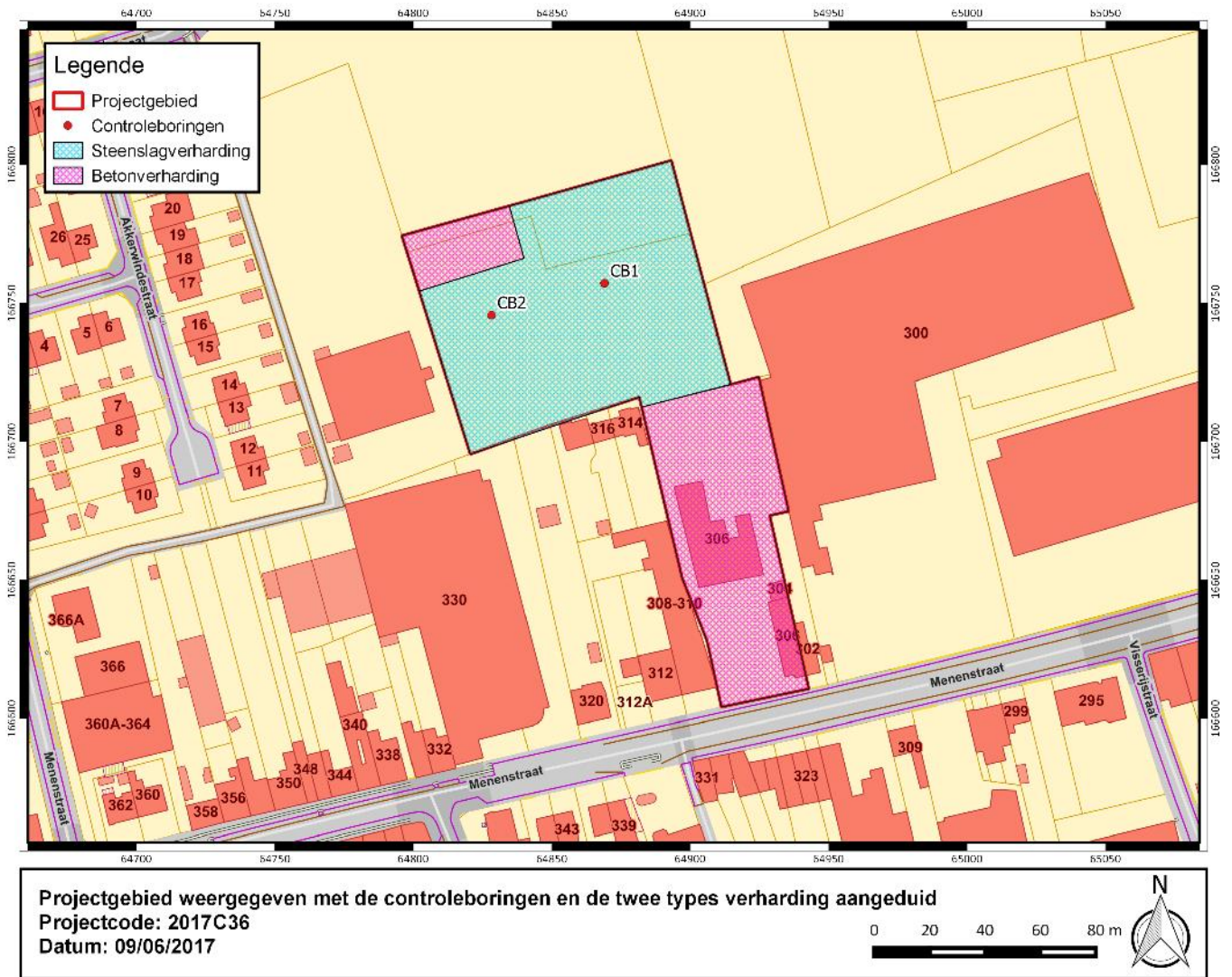
Figuur 2. Vastgestelde verontreiniging²

Hoewel deze vastgestelde waarden niet dramatisch hoog zijn en volgens het uitgevoerde onderzoek geen acute bedreiging vormen voor mensen is verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem in het zuidelijke deel van het projectgebied aldus niet wenselijk. Intensief contact hebben met de ondergrond en het grondwater valt enkel af te raden om zo de fysieke integriteit van het uitvoerend archeologisch personeel te waarborgen.

De vastgestelde mate van versterking en de beschreven vervuiling vormen voldoende argument om af te zien van verder onderzoek. Indien nog ondergronds erfgoed op de planlocatie aanwezig is, is het naar alle waarschijnlijkheid sterk aangetast door de aanleg van de aanwezige verharding. Omwille van een kosten-batenafweging dient afgezien te worden van verdere onderzoeksdaden. Verder archeologisch onderzoek op dergelijk terrein kan nooit leiden tot wezenlijke nieuwe inzichten.

² OBBO-rapport d.d. 7/10/2016, Ref. ABSRE16260, bijlage 2

Figuur 3: Projectgebied weergegeven met de controleboringen en aanduiding van beide types verharding (bron: Geopunt).

2.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van 2 bedrijfsloosden en een appartementsgebouw aan de Menenstraat te Wevelgem. De landschappelijke informatie wijst op een aanzienlijk archeologisch potentieel van het plangebied en de directe omgeving. Momenteel is het terrein bebouwd en grotendeels verhard. Gelet op de activiteiten in het verleden als containeropslagplaats werd een controlerend bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat teneinde de verharding aan te leggen de oorspronkelijke teelaarde en een deel van de moederbodem is weggegraven. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat, rekening gehouden met de financiële kost, verder onderzoek weinig zinvol is.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt